

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

MTV kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi.

Katsomme, että eurooppalaisessa viitekehyksessä medianvapausasetus on hyvin perusteltu ja vastaa tilanteisiin, joissa median sananvapaus, riippumattomuus ja monimuotoisuus ovat uhattuina. Vapaa, toimitusvastuullinen media kuuluu demokratian perusedellytyksiin ja tuemme vahvasti sitä, että tästä halutaan niin EU-tasolla kuin Suomessaakin pitää kiinni.

Samaan aikaan on todettava, että Suomessa tilanne on median sananvapauden ja riippumattomuuden näkökulmasta verrattain hyvä. Onkin perusteltua noudattaa asiassa minimisääntelyn periaatetta ja välttää kotimaiselle media-alalle uudesta sääntelystä koituvia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. EU-tasoisesti tehdään paljon työtä journalistisen median säilyttämiseksi mm. demokratiakilven ja muiden aloitteiden muodossa. Vähintään yhtä tärkeää on kuitenkin varmistua, että muusta sääntelystä koituva hallinnollinen taakka on päätoimittajavastuullisen median toimijoille mahdollisimman pieni.

Suomessa on median riippumattomuuden pohjana hyvä sääntely sananvapaudesta joukkoviestinnässä ja vahva itsesääntely Julkisen sanan neuvoston kautta, kuten esityksessä on perustellusti huomioitu.

Pääpiirteissään hallituksen esitys on nähdäksemme hyvä ja perusteltu, muutamia näkökohtia haluamme esittää valiokunnan huomioitaviksi sekä medianvapausasetuksen soveltamisesta ja kehittämisestä jatkossa käytävään keskusteluun:

Medianvapausasetuksen 2 artiklassa määriteltyjen ”viranomaisen tai julkisen tahon” ja ”valtion mainonnan” määritelmät ovat aika laajat, ehdotammekin, että näitä tulisi vielä rajata ja täsmentää. Tällä on merkittävä vaikutus hallinnolliseen taakkaan niin mediatoimijoiden kuin valvonnankin osalta. Medianvapausasetuksen tarkoittama mainonta on esimerkiksi MTV:n tapauksessa verrattain vähäistä, mutta liian laaja ja epäselvä tulkinta voi johtaa merkittävään hallinnolliseen taakkaan. Vaarana on, että syntyy uusi hallinnollinen velvoite, joka työllistää ja siten aiheuttaa kustannuksia suhteettoman paljon verrattuna raportoinnista saatavaan yhteiskunnalliseen hyötyyn. Konkreettisesti: jos määritelmän mukaisia toimijoita ovat valtio, kunnat ja kuntien vesilaitokset ja vastaavat toimijat, ei mainontaa ole MTV:llä käytännössä yhtään. Jos toimijoiksi lasketaan esim. Finnair ja Posti, mainostajia ja siten velvoitteita on jo huomattavasti enemmän. Asetuksen tarkoituksen mukaista olisi tehdä määritelmästä suppea ja selkeä.

Kansallinen hankintatietovaranto, jossa julkaistaan eri julkisyhteisöjen ostolaskutiedot ml. mainonnan ostot, olisi kannatettava, selkeä ja läpinäkyvyyttä lisäävä tapa toteuttaa velvoite.

Lähdesuojan osalta pidämme lähdesuojaan oikeutettujen henkilöiden piirin pientä laajentumista medianvapausasetuksen artiklan 4 myötä kannatettavana. Lähdesuojan murtamista ei tule mahdollistaa yhtään laajemmin kuin mediavapausasetus edellyttää.

Mahdollisten yrityskauppatilanteiden sääntelyssä on syytä määritellä, milloin media-alan yrityskauppatilanne on sellainen, jolla katsottaisiin voivan olla vaikutusta median moniarvoisuuteen ja riippumattomuuteen. Kun jatkossa yrityskaupasta tulee ilmoittaa sekä KKV:lle että Traficomille, on syytä varmistaa, että kummankin viranomaisen toimivalta on selkeästi määritelty ja päätöksentekomenettelyt ovat mahdollisimman selkeitä ja jouhevia, jotta ne eivät synnytä tosiasiallista estettä yrityskauppatilanteisiin. Uusien tehtävien yhteydessä on huomioitava myös viranomaisen resursointi.

Eurooppalainen medianvapausasetus ottaa kantaa yleisömittaukseen ja asia onkin noteerattu myös hallituksen esitysluonnoksessa. Euroopassa media-alalla on käytössä vakiintuneet yleisömittausjärjestelmät. Alan yhteistyöllä on varmistettu, että käytetyt yleisömittausmenetelmät ja kerätyt tiedot ovat luotettavia ja tarkkoja. Vastaavasti kansainvälisillä jättitoimijoilla, kuten verkkoalustoilla on sekä keinoja että kilpailukannustimia toimia mediatoimialan käytänteiden vastaisesti. Moni alustatoimija suorittaa mittauksensa pitäen menetelmänsä ja laajalti tietojakin salassa ja vaikka tietoja saisi, niihin ei liity kolmannen osapuolen valvontaa ja/tai auditointia. Tämä avoimuuden ja todentamisen puute on omiaan vaikuttamaan media-alan kestävyteen ja elinkelpoisuuteen. Euroopan unioni on käsitellyt tätä ongelmaa kahta kautta. Digimarkkinasäädöksessä otetaan käyttöön tehokkaimpia portinvartijoita koskevia yksityiskohtaisia velvoitteita. Eurooppalaisessa medianvapausasetuksessa taas vahvistetaan keskeiset periaatteet, joilla varmistetaan, että kaikki mittausjärjestelmät noudattavat samoja korkeita laatustandardeja ja että mediapalvelujen tarjoajat voivat saada yleisömittaustietoja kaikilta asiaankuuluvilta toimijoilta. Eurooppalaisessa medianvapausasetuksessa mainitut periaatteet yleisömittauksen avoimuudesta, puolueettomuudesta, osallistavuudesta, oikeasuhteisuudesta, syrjimättömyydestä, todennettavuudesta ja vertailtavuudesta ovat tärkeitä. Tässäkin yhteydessä haluammekin muistuttaa huomioimaan kotimaisen median ja kansainvälisten alustajättien pelikentän tasapuolisuuden myös medianvapausasetusta koskevassa toimeenpanossa, jatkotyössä ja -keskusteluissa. Medianvapausasetus ei esimerkiksi saa missään olosuhteissa poistaa alustatoimijoilta digimarkkinasäädöksen velvoitteita.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiasta ja tulla kuulluksi ja annamme mielellämme lisätietoja.

Kunnioittavasti,

Suvi Aherto

MTV Oy